

KÖZÉRTÉK

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS GAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadóhivatal: Széchenyi-utca 140. szám.

TELEFON-SZÁM: 22.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

HIRDETÉSEK
legjutányosabb számításal, díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő:

BODNÁR ISTVÁN.

Főmunkatárs:

HAUGH BÉLA.

Kiadja Báter János nyomdája Szekszárdon.

Szerkesztőség: Széchenyi-utca 1085. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

ELŐFIZETÉS:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.

NÉPTANITÓKNAK,

ha az előfizetést egész évre előre beküldik: 5 kor.

A tonkini helytartó Szekszárdon.

Jóleső örömmel nem egyszer adtunk már hírt arról a bennünket hazafias örömmel és büszkeséggel eltöltő jelenségről, hogy az országos selyemtenyésztési felügyelőség működése mellett selyemtenyésztésünk nemcsak bent az országban nyer fontosságban, de jóhírre messze külföldön, sőt még a tengeren túl Amerikában s más helyeken is egyre nagyobb tért hódít. Most selyemtenyésztésünk jóhírre nének ismét szélesebb körre terjedéséről számolhatunk be. Szekszárdnak a napokban érdekes vendége volt, — Hátsó-Indiából. A francia tonkini gyarmatok kormányzóságának megbízásából Thureau H. helytartó járt itt, hogy az országos selyemtenyésztési felügyelőség szervezetét tanulmányozza és megállapítsa, vajjon ezen szervezettel Tonkinban javítható és fejleszthető volna-e a selyemtenyésztés.

Tonkin, vagy Tonking 90—100 ezer km² területű, mintegy 12—14 milliónyi lakossal bíró hatalmas gyarmata Franciaországnak, hova 1873-ban tették be a francziák először lábukat.

1874-ben Annam császárijával szerződést kötöttek, hogy hajóik a Szongka folyón zavartalanul járhatnak, de mert a kínai rablók folyton nyugtalanították a békés kereskedelmet, 1882-ben Franciaország megszállta a tartomány fővárosát Ha-noit s a kínaiakkal 3 évig folytatott harc után Tonkin francia birtok lett. 1887-ben Indokhina néven Annammal és Kokinkhinnával egyesítették s ma az egyesített 14 tartományt, mandarinok támogatásával francia tisztviselők kormányozzák. A főrezidens Ha-noiban, a másik két rezidens pedig Hueban, illetve Ha-noiban székel. Ezek egyike járt most Szekszárdon s hogy itt járt, ez nemcsak a francia élelmességnek s ennek az immár hatalmas külkereskedelemmel bíró tartománynak nagy életrevalósága mellett bizonyít, de fényes dicsérete a magyar selyemtenyésztés magas fokán állásának, világhírének és dicsőség nekünk, dicsőség egész Magyarországnak.

A tonkini vendég különben nagy ambícióval fogta fel hivatását. A mi külföldi tanulmányuttra küldöttünk, küldetéseknek kényelmesebb és kelle-

mesebb oldalát keresik, de ő töviről-hegyire jól megnézett, alaposan tanulmányozott mindent, így nem szorítkozott tisztán a petekészítés, illetve görösövezés berendezésének megismerésére, hanem kiterjeszkedett a szederfatenyésztésre is, mely tulajdonképpen egyedüli és kizárólagos alapfeltétele a selyemtenyésztésnek. Meglepőnek találta a felügyelőségnek eddigi tevékenységét, a melyet kifejtett a szederfatenyésztés terén. Érdekesekek is az ide vonatkozó adatok, hiszen a felügyelőség negyed százados működése alatt 49,426 liter szederfamatot; 71.778,000 2—3 éves magági szederfacsemetét; 1.108,000 darab kiültetésre alkalmas szederfát osztott ki teljesen ingyen az országban. Nem kevésbé meglepőnek találta azt is, hogy a felügyelőség 35 vármegyében, közel 7,000 község falkolája felett gyakorol ellenőrzést és hogy a községi falkolákból eddig 3.360,000 darab szederfát ültettek ki végleges helyre. Felvetette azonban azon fontos kérdést is, hogy a kiültetett 4 1/2 millió szederfából tényleg hány áll ma rendelkezésre a selyemtenyésztőknek. Erre nézve hisszük, nem a legörvendetesebb

TÁRCZA.

Őszi erdőben . . .

Őszi erdőben bolyongok búsan,
Elandalognak,
Sárga levelek hullanak halkán
A kalapomra.

Sárga levelek, csak hulljatok rám,
Bús bokrétnak . . .
Együvé illünk, — a szivemben is
Vége a nyárnak!

Vége a nyárnak, nyári virágnak,
A nyári dalnak.
Rózsák nem nyitnak, az égnek is csak
Felhői vannak!

. . . És mintha itt kint ez a gyász mind, mind
Lelkemre szállna:
A hervadásnak, az elmúlásnak
Ellep az árnya.

Szabadulásképp e bővületből,
Az őszi ködbe,
Belekiáltok egy régi zsolttárt:
•Élünk örökre!!•

S a fázós szellő, mintha az erdő
Viszhangja volna . . .
Sárga levelek hullanak halkán
A kalapomra!

SZABOLCSKA MIHÁLY.

Rudolf trónörökös nyilpuskája.

Régen volt, hogy Józsi testvérbátyám az itt következő esetet elbeszélte, de még jól emlékszem rá. Józsi bátyám a bécsi egyetemen az orvosi tudományokat hallgatta és egyszersmind egy Kiss nevű bankár családnál instruktorkodott. Kiss ur magyar ember volt, de második neje bécsi nő lévén, nem tudott magyarul. Azt akarta Kiss ur, hogy első nejétől, ki magyar volt, született Ákos fia elsajátítsa a magyar szót s ez volt bátyám feladata. Egy szabad délután bátyám és Ákos kísértáltak a Praterba, de előbb a Dunaág partján egy épületfa-kereskedő lera-katából „szereztek” egy faszindelyt és elmentek messze ki, a hol még a madár sem — vagyis inkább csak a madár járt, ott letelepedtek az ut mellett, bátyám elővette zseb-kését, azzal a zsindegyik végén egy ujjnyi vastagságu lyukat furt, a másik végét kifaragta formás puskaagynak, a zsindegy vágányát kiszélesítette, s a kellő helyen egy fakampót szegezett fel, a mely a puskának ravasz és egyszersmind sárkány gyanánt szolgált; a sűrűben vágta egy alkalmas pácát, ez szolgált iv gyanánt; nyilvesszöt is csináltak, szóval megkészült egy olyan zsindegypuska, a melyen csak kellett.

Mig a puska készült, arra hajtott kecskefogatával, nevelője és egy udvari lakáj kíséretében a kis trónörökös. Ott megálltak,

Rudolf nézte, a mint Ákos elkészült puskájával s egyet-kettőt a magasba lőtt.

Egy egyetemi tanár, ki az udvarnál a gyermek-orvosi tisztséget viselte, Kisséknek is házi orvosa volt és ezeknek hernalsi nyaralójában csaknem naponként meg szokott fordulni, akár volt beteg a családban, akár nem. A nyilpuska csinálás után harmadnapon is beszólt Kisséknél s mint máskor is, Ákos mulattatására, apróságos dolgokat mesélt a kronprinztól. Elbeszélte most, hogy milyen különös kívánsága van a kis trónörökösnek, a mely kívánságának eleget tenni sehogy sem tudnak. Valami Tell Vilmos-féle nyilpuskát kívánt meg s noha a legelső játéktárból tucatszámra hozattak mutatványt, egy sem kell neki, mert nem olyan, mint a minót a Práterben látott egy fiúnál. Erre aztán Ákos, villogó szemekkel előhozta puskáját a doktor bácsinak, hogy ez ám az a puska, a melyet a trónörökös megkívánt. „Nem ajándékozna meg vele?” „Oh igen, a legnagyobb örömmel.” Becsomagolták és vitte a doktor.

Másnap aztán jön a doktor, újságolja, mily nagy volt a kronprinz öröme, de örülhettek az üvegesek is, mert akadt dolguk elég, a nyilpuskával kilőtt üvegtáblák be-metszésével a császári nyaraló folyosóján.

Igaz történet.

Lágler Sándor.

relatiót nyerhette, mert hiszen ismeretesek a felügyelőségnek panasza, a melyek évről-évre olvashatók a vármegyék selyemtenyésztéséről kiadni szokott jelentéseiben és a melyek igazán jogosultak, miután nem egy község van, a hol némely esztendőben több szederfa pusztul el, mint a mennyit kiültetnek. E téren tehát csakugyan kell más valamit tennünk. Egyeseknek, községeknek, hatóságoknak a legmesszebb menő támogatásban kell részesíteni a selyemtenyésztési felügyelőség lelkes munkáját. Az évről-évre tapasztalható szebb és szebb eredményél fogva mi ugyan nem adjuk fel a reményt, hogy a törvényhatóságok és a községek hova-tovább be fogják látni, hogy milyen jelentékeny közgazdasági tényező a selyemtenyésztés és az eddiginél több jóindulattal fogják azt felkarolni és annak fejlesztésénél talán nemes versenyre kelnek a községek Zsabya községgel, a hol ma talán minden család foglalkozik selyemtermeléssel és ennek révén évenként 31—32 ezer korona biztos keresethez jut a nép. Ha pedig rövid időn belül nem teljesül reményünk, *ugy törvényhozási uton kell gondoskodni* a baj orvoslásáról, vagyis biztosítani a szegény embernek olyan jövedelmet, a melyhez joga van és a melynek megteremtése nem jár sem az állam megterhelésével, sem a községek agyonzaklatásával.

No de visszatérünk a tonkini helytartó tanulmány útjára és röviden még elmondjuk, hogy Szekszárdról Tolnára utazott, hol igazán elsodálkozott a selyemfonoda páratlan berendezésén. Miután itt is mindent igen behatóan megtekintett, Hidjára rándult, hol *Bezerédj* Pál miniszteri meghatalmazott a legszívélyesebb vendégszeretettel halmozta el. A miniszteri meghatalmazott előtt igaz lelkesültséggel nyilatkozott a látottak és hallottak felett és erősen hangsúlyozta, hogy a tapasztaltakat haszonnal fogják értékesíteni a gyarmatokban.

Ezzel ujára bocsátjuk az érdekes idegent, vigye el meleg üdvözlésünket küldőinek, távoli hazájába, jól esik, büszkék vagyunk reá, hogyha velünk valaki keresi a szellemi kapcsolatot s ha a magyar faj életrealválosága például szolgálhat más, nálunk előbbre haladt nemzeteknek.

Adja Isten, hogy az általa megtett sok ezer mértföld, ezerszeres hasznot hajtson a lovagias francia nemzetnek, de mi nekünk is.

A tonkini helytartó itt létéből az legyen a mi hasznunk, hogy tanuljunk megbecsülni *a mink van s a kink van*.

Őszinte szívből gratulálunk *Bezerédj* Pál selyemtenyésztési miniszteri meghatalmazott eddigi fényes sikereihez és további igaz hazafias működésére az Isten áldását kérjük!

Tarthatatlan állapot.

Városunk s azzal kapcsolatosan vasuti forgalmunk évről-évre, még pedig progressiv módon fejlődik, vasuti állomásunk már régen szüknek bizo-

nyult s kibővítése minden elképzelhető módon kérelmezve és sürgetve is lett.

Mint a tény bizonyítja, az illetékes faktorok az állomás kibővítését eddig nem foganatosították és a fennálló viszonyok mellett arra gondolni legalább belátható időben nem is lehet.

A szük állomással tehát még egy-két tíz évig kinlódunk kell s mert ezen bajon közvetlenül, saját erőnk-ből segíteni nincs módunkban, a kényszerítés szomorító tudatával, szépen fejlődő forgalmunkat így is le fogjuk valahogyan bonyolítani; természetesen nem mulasztva el egyetlen alkalmat sem, a mely majd kínálkozik, hogy a kereskedelemügyi minisztert és a máv. igazgatóságot bajunk orvoslása iránt megkeressük s figyelmüket ez ügyben ébren tartsuk.

Van azonban a mi szerény, nevetéségesen filigrán állomásunknak más baja is, a melyről ez a kis csöpp játékszer igazán nem tehet s ez az, hogy hozzáférni épen csak úgy lehet, mint akár a csörgetéki fürdőhöz.

Egy kis szük hozzájáró útja van, egy csöppet sem nagyobb, mint pl. a döbröközi vagy majsa-pusztai, s ha akár ezen a hozzájárón, vagy mint a jelen esetben van, az ennek folytatását képező keselyüsi uton helyreállítások vagy építkezések folynak, a mi kedves kis állomásunk úgy érzi magát, mint Port-Artur a blokád, vagy Szt. Pétervár és Moszkva a vasuti sztrájk alatt.

Megbámulhatjuk messziről, az állomás is megcsodálhat bennünket par distance, de megközelíteni egymást, különösen teherkocsival, lehetetlenség.

Ezen állapot feletti jogos felháborodásban, talán nem volna részemről méltatlanság dühöm mérges és feltétlenül tesújtó nyilait azokra kilőni, kik a vasut létesítése alkalmával ezen képtelen állapotot teremtették, illetve létrehozását túrték, de mert azzal nem sokat érnék el, s mert az állapot valószínűleg nem is indolentia, hanem inkább nagymérvű rövidlátás folytán állott elő, azokat az urakat nem bántom, annál is inkább nem, mert az illetők egyikére-másikára már a „de mortuis“... szép és nemes mondanása is alkalmazandó.

Elteszem tehát mérges nyilamat későbbi időre azok számára, a kik az alábbi javaslatomat kellőleg meg nem szivlelik s keresztülvitelét hivatalos vagy egyéb forrásból eredő tekintélyük és hatalmuk teljes súlyával keresztülvinni nem igyekeznek.

Arról van ugyanis szó, hogy az állomásnak még egy oldalról való megközelíthetése végett az állomástól északra, a vasuti testtel párhuzamosan húzódó dűlőut, a nyámadai átjáróig, illetve a polgári olvasókörral szemben levő s az említett átjáróhoz vezetető utcáig feltétlenül egy szabályrendeletileg megállapított szélességű uttá (utca) alakítandó át a legrövidebb idő alatt s ez, valamint a fentebb említett kereszt utca azon része, mely még eddig kiköveze nincs, — 4:00 cm. széles kőburkolattal látandó el.

Ezen új ut létesítése nemcsak azért fontos, mert ez által az állomás még egy irányban megközelíthető, de fontos azért is, mert az újváros gazdasági termékei ez uton sokkal hamarabb jutnak az állomáshoz, és fontos terjeszkedési szempontból is, mert, a mint ezen utvonalon nyitva és kellőleg elkészítve lesz, az utmenti telkeken házak építése s a letelepedés gombamódra fog végbe menni.

Talpra tehát újváros és egyéb érdekeltek, hadd lássuk, mennyire becsülik jól felfogott saját- és a közérdeket is és talpra kezdeményező és intéző hatóság is, hadd legyen igaz édes örömrünk abban, hogy ezentul felemelt póttadóval élvezzük városunk sok-sok kellemességét.

Ne szorítsd ököltre tisztelt olvasóm munkában elfáradt szegény kezdet, egy pillanatig sem óhajtom, hogy az általam tervezett ut előbb létesüljön, mielőtt jó járdát, kített levezető csatornát, megfelelően szuperáló villanyvilágítást, alkalomszerűleg erélyes és tapintatos rendőrt, separt és öntözött utcákat és tereket kapunk, sőt ellenkezőleg, mindezek nézetem szerint legjobban az én utammal egyidőben lennének nyélbe sűtendő, így nem esnék méltatlanság egyikünkön sem, s a legmagasabb fokra felesigázott türelmetlenségünk is egyszerre fűcses volna.

Tóth Henrik.
kir. mérnök.

A szekszárdi tisztviselők mozgalmak lakbér emelés végett.

Szekszárd méregdrága város, pedig ugyszólván semmije sincsen, ami indokolta tenné ezt. Ha egy nagyváros például Budapest, vagy hát, hogy lejjebb szálljunk, mondjuk Pécs, drága s nehezebb megélhetési viszonyokat kínál az ott letelepülőeknek, ennek még van némi értelme, a tisztviselő, iparos, kereskedő drága pénzéért kap némi kis rekompenzációt, élvez már akkor, ha az utcára kilép: de Szekszárdon legfeljebb sarat, port, kritikán alóli világítást, patika-piacot kap az itt élni kényszerülő. És nem hisszük, hogy volna még Magyarországon ekkora város, ahol nyomoruságosabbak volnának a lakásviszonyok, mint éppen Szekszárdon. Nem ígérünk 100 aranyat és nem is adunk, de azért szeretnénk látni azt a tisztviselőt, a ki képes akár az államtól, vagy akár a vármegyétől járó lakpénzéből rangjához mért lakást tartani. Tisztviselők idehuzerkodása, esküvők megtartása sokszor még a miatt is késedelmet szenved, mert egyáltalán lakást sem lehet kapni.

Ily körülmények között tehát csakugyan jogos és indokolt az a mozgalom, amely most indult Szekszárdon. Arról van szó, amit már mi is régebben sürgettünk, hogy Szekszárd a III. lakbérosztályból a II-ikba soroztassék be. Ez alkalommal a postatisztek indítottak mozgalmat s értesülésünk szerint holnap délután 3 órakor, már meg is lesz a szekszárdi tisztviselők értekezlete a főgimnázium tornatermében. Az értekezleten résztvesznek, a kir. törvényszék, pénzügyigazgatóság, kir. ügyészség, főgimnázium, polgári fiu és leány iskola, állampénztár, kir. posta és táviró hivatal tisztviselői és tanárai s körükbe vonják a vármegyei tisztviselőket is. A mozgalom élén Ács Vendel posta és táviró felügyelő áll s a tömörülő tisztviselők, *Döry* Pál vm. alispánt, *Hazslinszky* Géza kir. törvényszéki elnököt és *Fink* Kálmán kir. tanácsos, pénzügyigazgatót is felkérték ügyük támogatására. kik készséggel hajlandók arra, hogy

a tisztviselők jogos kívánságait állásukból kifolyó hathatós pártfogásban részesítsék.

Mi ismerve a szekszárdi nyomoruságos állapotokat, a legnagyobb örömmel üdvözljük a mozgalmat.

Illetékes helyen alaposan feltárva a helyzetet, lehetetlennek találjuk, hogy egy a mostani, mint bármely kormány is elzárkózhatnék az itteni jogos és méltányos kívánság teljesítése elől. Miért legyenek kiváltságosak az olyan városnak tisztviselői, a hol például könnyebbek a megélhetési viszonyok, csupán csak azért, mert annak a városnak vezetői annak idején szemesebbek voltak s a katonaság odatelepítésével megszerezték a tisztviselőknek is a nagyobb lakbér osztályba való sorozást?

Nekünk fájdalom nincs katonaságunk, de igazságunk, — az van. S ennek győznie kell — katonaság nélkül is.

VÁROSI ÉLET.

Tisztújítás Szekszárd városánál.

Szekszárd rendezett város tisztviselői kara — kivévén a mérnök-számvevői állást — most már teljes. E hétfőn végre betöltötték a városi főjegyzői és állatorvosi állást is.

A választás iránt igen nagy volt az érdeklődés. A 136 városi képviselő közül 120 élt szavazati jogával. A tisztújító gyűlést Döry Pál alispán reggeli 9 órakor nyitotta meg. Legelőször a kijelölt választmányt alakították meg. Ennek tagjaiul törvényadta jogánál fogva az alispán Örfly Lajost és Boda Vilmost jelölte ki, míg a képviselő testület Török Bélát és Totth Ödönt választotta meg. Bizalmi férfiak lettek: Bodnár István, László Lajos, Nagy János Prantner és Vatzek László. A szavazatszedő bizottság elnökéül Boda Vilmost, tagjaiul pedig Tóth Károlyt és Hauk Antalt választották meg. A kijelölt választmány jó felőráig tanácskozott a jelöltek személyére nézve. Végre az alispán kihirdette, hogy a főjegyzői állásra első helyen Janosits Károlyt, második helyen pedig Matzon Bélát jelölték, két pályázó visszalépett. A mérnök-számvevői állásra csak egy pályázó akadt Nagyszalon-táról, de a kijelölt választmány mellőzte, mert még nem nagykorú. A mérnök-számvevői állást tehát nem töltötték be. A polgármester a számvevői teendőik végzésével ideiglenesen Bencsik Kálmánt, a volt községi számvevőt bizta meg. Az állatorvosi állásra három pályázó közül első helyen Halász Gyula eddigi h. állatorvost, második helyre pedig Eisler Manó honvédhuszár állatorvost jelölték. Az alispán névszerű szavazást rendelt el, mert a főjegyzői állásra Nagy János Prantner, az állatorvosira pedig Salamon Armin 10—10 társa nevében ezt kérelmezte.

A szavazás eredményét az újból megnyitott gyűlés előtt Boda Vilmos jelentette be. E szerint a főjegyzői állásra beadtak 120 szavazatot, ebből 3 szavazólap üres volt. S mivel 65 szavazat Janosits Károlyra, 52 pedig Matzon Bélára esett, ennek alapján Döry Pál elnök a képviselő testületi tagok lelkes éljenzése mellett Janosits Károlyt jelentette ki Szekszárd r. t. város megválasztott főjegyzőjévé.

Az állatorvosi állásra 117-en szavaztak, hárman üres lapot adtak be. Halász Gyula kapott 75, Eisler Manó pedig 42 szavazatot és így az alispán-elnök Halász Gyulát jelentette ki megválasztott állatorvosnak.

Ezzel a választási aktus véget ért. De mielőtt az elnök bezárta volna az ülést, az új főjegyző a következő szépen előadott beszéddel mondott köszönetet:

„Nagyságos Alispán ur!
Tekintetes Képviselőtestület!

Midőn 2 év előtt abban a szerencsében részesültem, hogy Szekszárd nagyközség aljegyzőjévé megválasztattam, hálám kifejezése mellett utaltam állásomnak tevékenységemet korlátozó, erősen határolt működési körére.

S midőn ma Szekszárd r. t. város főjegyzői állását vagyok szerencsés a tekintetes képviselő testület megtisztelő és soha eléggé meg nem hálálható bizalmából elfoglalni, szinte ugyanazon helyzetben vagyok.

Mindazonáltal tudatában vagyok annak a felelősségnek, melyet a város közönsége, a megválasztatásunkban megnyilatkozott bizalom ellenszolgáltatásául, a tanács minden tagjára joggal ró azon várakozásnak teljessége tekintetében, mely a várossá átalakulás elhatározásához fűződött.

Városunk fejlődéséhez, a városi szellem és városi élet kialakulásához szükséges feltétel meg van az értelmiséghez tartozók nagy számában, nemkülönb a polgári osztálynak értelmességében, úgy a haladás iránti egészséges érzékében és a városi ügyek iránt mindkét részről mindenkor tanusított élénk érdeklődésben és nemes önzetlenségben; a cél meg van határozva abban a feladatban, melyet a magyar városok hivatásának ismerünk és amelyet a polgármester ur székfoglalójában ilyenül megjelölt; a cél elérésének mikéntjét pedig a képviselőtestület és tanács van hivatva, illetve kötelezve megállapítani.

Ennek a mikéntnek a meghatározásánál való közreműködésémnek irányítója a kötelességtudó ember becsületes törekvése lesz és az a lelke mélyéből fakadt erős elhatározás, hogy városom ügyeit — a magánérdekek érvényre jutásának megakadályozásával — és a város polgárainak jogos érdekeit csekély erőm és tudásom teljességével akként kívánom a polgármester ur által jelzett irányban tisztviselőtársaimmal szolgálni, hogy munkánkban eredményként a város fejlődése, felvirágozása és a város polgárainak anyagi és szellemi jóléte jelentkezzen.

Ezen igérettel hálás szívvel köszönöm nagyságos Alispán urnak és a tekintetes Képviselőtestületnek szíves jóindulatát és nagybecsű bizalmát.

Halász Gyula, az új állatorvos szintén szép beszédben mondott köszönetet s támogatásra kérte fel a képviselő testületet.

Az új tisztviselők ezután letették a hivatalos esküt, a mely után Döry Pál alispán-elnök lendületes beszédben üdvözölte a megválasztottakat s különösen kiemelte a főjegyzői állás nagy fontosságát, bár a városi adminisztráció gépezetében szerinte minden kerék egyformán fontos, de ettől a nagyobb keréktől függ mégis úgy szólván a többi kerék forgása is. — Nagy reménnyel néz tehát az új főjegyző működése elé. Ezzel Isten áldását kérve az új tisztikarra, az ülést bezárta.

Janosits Károlyban csakugyan kiválóan képzett, ügyes és fáradhatlan szorgalmu tisztviselőt nyert a város, szívből üdvözljük tehát mi is, új pályája kezdetén. Reá igazán szép feladat, mondhatni — hivatás vár. Ez a város csakis a hozzá hasonló, odaadó munkásságu tisztviselői által fejlődhetik csak nagygyá!

HIREK.

Főispán változás Tolnavármegyében.

Tolnavármegyének új főispánja van.

A hivatalos lap egyik legközelebbi száma közli majd gróf Széchenyi Sándor val. b. t. t. főispánnak ezen méltóságától való felmentését s ugyanez a lap hozza Simontsits Elemér vármegyei főjegyzőnek Tolnavármegye főispánjává történt kineveztetését.

Ugy értesülünk egyúttal, hogy ugyanakkor a király nagy érdemeinek elismeréséül gróf Széchenyi Sándor volt főispánunkat a főrendiház alelnökévé nevezi ki.

A volt főispán felmentése s az

új kinevezése sokkal jelentősebb mozanata Tolnavármegye történetének, mintsem hogy annak nagy jelentőségével, így lap zártakor, a rendelkezésünkre álló szűkecske helyen, méltó módon foglalkozhatnánk.

Amott egy négy évtizedes közpálya eltagadhatlan érdemeit, fényes sikereit, emitt egy ugyan kisebb időtartamu, de értékes tisztviselői és közéleti tevékenységnek szintén nem kicsinyelhető eredményeit kellene most talán egy rövid hír keretében beleerőltetni, de ez, akár ha az előbb említett kétségtelen érdemeket, akár ha a régi és új főispán értékes egyéni tulajdonságait tekintjük is, — majdnem a lehetetlenséggel határos. Éppen ezért a jelen alkalommal csupán csak arra szoritkozunk, hogy egyfelől meleg Isten hozzádot mondjunk a távozonak, ki kevés megszakítással 44 éves közpályája alatt mondhatni oda forrott, odanőtt az ő szeretett vármegyéjéhez, másrészt pedig hogy férfias nyíltsággal és egyenességgel üdvözljük a nem méltatlan utódot, akinek fényes tehetsége, törhetlen, következetes jelleme, nagy akaratereje a mi meggyőződésünk szerint ezzel a kinevezéssel nemcsak méltó jutalmát kapta meg, de egyúttal a szárnyat is, hogy tovább repüljön, s talán hogy még magasabbra emelkedjék.

Széchenyi Sándor gróf főispán négy évtizedes közéleti szereplése tiszta: makula nélkül való. Egyenes jelleme, férfias nyíltsága, mindenkor loyális eljárása, a lovagias főispánok mintaképévé avatta őt, ki pártatlanságával, egyéni jeles tulajdonságaival s a mit legelőbb kellett volna említenünk: lángoló hazafiasságával, még politikai ellenfeleit is mindenkor lefegyverezte.

Az új főispán karakterének jellegzetessége talán nem a behizelgő egyéni szimpatia dicsfényében jelenik meg sokak előtt, de a tudást, a férfias határozottságot, a fiatalos tetterőt, a mindenkor való következetességet, az elvek mellett való hű kitartást s e mellett a közgyekekért és nem a hitvány anyagi előnyökért való lángolást még a vele ellentétes állásponton állók is kénytelenek az új főispán érenyeinek elismerni.

És gondolkazzanak bárhog is mások, mi akik nem politizálunk, csak az egyén értékét tesszük mérlegre, elfogulatlan meggyőződéssel konstatáljuk, hogy vármegyénk közügyei, elárvult haladásunk nem csak minduntalan tervelő, gondolkozó főt, de tette és cselekvésre is erős vaskezet nyertek az új főispánban, aki hisszük, fényes méltóságában is hű marad eddigi elveihez: a közügyek határtalan szeretetéhez.

S a mi az érem másik oldalát illeti, nem csak hitünk, de meggyőződésünk sőt biztos tudatunk is az, hogy az Simontsits Elemér, ki főjegyző korában tett nyilatkozata szerint kész volt a nemzeti ügyek, szent és sértetlen alkotmányunk ellen irányuló mindennemű támadást, hogy úgy mondjuk öntestével, még állásának ott hagyása árán is felfogni és visszaverni,

most az ő általa nem keresett méltóságban sem ejti ki kezéből a magyar alkotmánynak védő pallosát a: törvénykönyvet, hű lesz önmagához, megvesztegethetlen hazafias érzülettel szolgálja a nemzet szent ügyét és ha kell itt is csak a saját testével védi, fedezi a magyar embernek legdrágább kincsét, büszkeségét, ékes drágakövét — az ősi alkotmányt.

Az a férfi, a ki a nagy *Bezerédi* István fényes alakját tekintette mindenkor mintaképül, a ki ahhoz szabta, vagy kívánta szabni saját erős egyéniségét — másképp nem is tehet.

Isten hozta, Isten éltesse a távozóval együtt! S mint eddig, tisztán, szeplőtelenül, érintetlen hazafisággal haladjon nem akadályok nélkül való további útjain s ne feledje el, hogy saját erős karakterén kívül nem csak vármegyéje, de egy szegény, jobb sorsra méltó nemzet fürkésző szeme is vigyáz reája . . .

— **A pécsi püspök üdvözlése.** *Zichy* Gyula grófnak, az új pécsi püspöknek kinevezését általános örömmel fogadták az egyházi körök s minden oldalról elhalmozzák jó kívánatokkal. A legelső üdvözlők között volt a szekszárdi kath. kör is. Az általa küldött üdvözlő sürgöny a következő volt:

„Méltóságos Gr. *Zichy Gyula* püspök urnak
Nagyláng (Fehér megye).

Méltóságos Püspök Ur!

A szekszárdi Katolikus Kör 650 tagja nevében a legmélyebb hódolattal üdvözljük Méltóságodban Jézus Szíve szerinti új meggyés Főpásztorunkat! Isten tartsa! Isten hozza mielőbb rég elárvult hű nyája körébe! *Wosinsky Mór* elnök, *Nagy György* világi elnök, *Szabó Géza* alelnök, *Döry Sándor* jegyző, *Bencze János* igazgató.“

Az üdvözlő sürgönyre az új főpásztor válasza ez volt:

Nagys. *Wosinsky Mór* apát-plébános urnak
Szekszárd.

„Fogadja Nagyságod mint saját, úgy az egész Elnökség nevében kifejezett őszinte szeretetteljes üdvözléseért köszönetemet; a katolikus kör imáit kéri

Gróf *Zichy Gyula*
püspök.“

Az új püspökről egyébként érdekes visszaemlékezést közöl *Szabó Géza* főgimnáziumi és polgári iskolai hittanár a T. K. ben. 1902-ben az ifjuságnak Rómába zarándoklása alkalmával sok része volt *Zichy Gyula* pápai kamarásnak abban, hogy a pápa a magyar ifjusággal oly szívélyesen bánt. XIII. Leó latin beszédét ő tolmácsolta az ifjuság előtt s akkor történt az a nevezetes eset, hogy a pápa egyenes kívánságára a magyar „Himnusz“ is el kellett énekelnie az ifjuságnak. *Zichy Gyula* gróf, a mostani új püspök ezután is többször felkereste az ifjuságot, így a Sancta Mártha intézet ebédlőjében a himnusz énekelve vállra is kapták s ekkor mondta ezeket a szavakat: „Szeressétek kedves magyar ifju barátim a drága magyar hazát, melynek földjeért apánk vére folyt.“ Nagy szükség van ma az erős hazafias érzésre, nincs okunk kételkedni, hogy a hazai föld, az édes hazai levegő még inkább fokozni fogja az új főpápnak hazafias lángolását! A szekszárdi róm. kath. tanítói-kar szintén küldött hódoló feliratot a püspöknek.

— **A király a döbröközi tüzoltóknak.** A király a döbröközi tüzoltó-egyletnek a kabinetiroda útján 200 koronát küldött.

— **A központi járási szolgabírói állás.** A központi járási szolgabírói állásra csak egy jelölt van: báró *Fiáth Elemér* tb. aljegyző. A másik pályázó, dr. *Hagymássy Zoltán* a

megváltozott körülmények folytán visszalépett a jelöltségtől.

— **Kaszinói ülés.** A szekszárdi kaszinó választmánya f. hó 3-án délután 5 órakor ülést tartott dr. *Herczeg Gyula* elnöklete alatt. A kaszinó tagjai sorába ez alkalommal felvették: *Hazslinszky Géza* törvényszéki elnök *Ágoston István* ajánlatára, *Bajó János* árvaszéki ülnök *Steinfeld Béla* ajánlatára és *Szendrey Lajos* vasuti tisztviselő *Borzák Endre* ajánlatára. A kaszinó-bazár épület bérlői bérelengedési kérelmükkel elutasítottak, mert felhozott indokaik alapján nem találta a választmány sem az igazság, sem a méltányosság szempontjából helyen valónak, hogy már a kezdet kezdetén bérelengedést avagy kedvezőtlen időjárás okozta esetleges károkkért kárpótlást adjon.

— **Az ifjuság kegyelele.** A budapesti egyetemi ifjuság az idén is kifejezést adott hazafias kegyeletének az által, hogy halottak napján testületileg kereste fel az elhunyt jelesek sírját s azokat sorban megkoszorozta. Az ifjuság egyik szónoka *Holub József* bölcsészett hallgató, *Holub János* szekszárdi polgári iskolai tanár szép tehetségű fia volt, ki lelkes, tüzes beszédben *Irányi Dániel* sírját koszorozta meg. Ez alkalommal a többi jelesekkel *Garay János*nak, Szekszárd jeles költőjének sírja is gyönyörűen fel volt díszítve.

— **Uj ügyvéd.** Dr. *Goldfahn Mihály* ügyvéd, *Dombóvár*ot a takarékpénztári épület mellett *Esterházy-utca* 112. sz. a. ügyvédi irodát nyitott.

— **A tisztviselői lakbér felemelése** ügyében, holnap d. u., a főgimn. tornateremben tartandó értekezletre a következő meghívót kaptuk: A folytonosan és aránytalanul növekvő drágaság, de különösen a lakásokban már évek óta észlelhető hiány és magas lakberek miatt a városunkban lakó állami és megyei tisztviselők *Acz Vendel* posta- és távirtdafelügyelő kezdeményezésére mozgalmat indítottak, hogy Szekszárd városa a jelenlegi III. osztályból a II. lakbérosztályú városok közé soroztassék. E tárgyban folyó hó 5-én délután 3 órakor a főgimnázium tornateremben értekezlet lesz, melyre az érdekeltek ez uton is meghívotnak.

— **Halottak napja.** A temetők az idén is megteltek apró szentjános bogarakkal, a pislogó mécskekkel s tömegesen keresték fel az élők, a halottakat. Szép, kegyeletes szokásként szebbnél szebb koszorúk borították a mohosuló sírokat s ha egy órára is, a kegyelet ott virrasztott az elköltözöttek álma felett. Különösen pazar fényben uszott az alsó-városi temető. A báró *Augusz, Simonits, Döry* stb. családok sírboltja volt a legdiszesebb. De az újvárosi régi s új temető is fényárban uszott, sőt a reformátusok temetője sem maradt sötétségben, sokan voltak, a kik kivilágították szereteteik sírhalmát. Így volt az ősidőktől fogva s így leszen örökké, hogy a közvetlen érintkezésben a népek egymástól sohasem a komor, rideg, hanem a tetszetős szokásokat veszik át, akár miféle fajok, akár miféle vallásbeliek legyenek is.

— **A reformáció emlékűnepe.** A szekszárdi ev. ref. egyház, mint minden évben, úgy folyó évben is megülte okt. 31-én a reformáció emlékűnepe. A református templom tornyáról hatalmas nemzeti színű lobogó hirdette a hívek ünneplését. *Rácz Gyula* orgonajátéka után *Borzák Endre* ev. ref. lelkész tartott beszédet, a melyben azt fejtegette, hogy „a hitközöny és a református vallás össze nem férő fogalmak“. Az isteni tiszteleten részt vett az összes iskolák protestans növendéke, valamint a presbiterium s a hívek is tekintélyes számmal voltak képviselve.

— **Vas Gereben levele.** *Korbonits* Dezső volt árvaszéki ülnök hagyatékában, édes atyjáról *Korbonits Elek*ről nagyon sok érdekes irat maradt vissza. Így több levél van ott *Vas Gereben*től, a tolnamegyei származású jeles írótól is. Ezek közül egyet özv. *Korbonits* Dezsőné urnő szíveségéből már most itt közlünk, a többire nézve pedig szíves ígértét birjuk, hogy lapunk szerkesztőjének fogja átadni irodalmi feldolgozás vé-

gett. A levél dátum nincs, de abból a körülményből következtetve, hogy benne, *Perczel Sándor* mint alispán említetik, kétségtelen, hogy az 1862—5-ik évekből való. A levél szövege következő:

Tekintetes *Korbonits Elek* törvényszéki ülnök urnak tisztelettel

Szekszárdon.

Kedves urambátyám!

Azon levelet, melyet *Perczel Sándor* alispán urnak irtam, szíveskedjék valami módon az illetőnek kezébe juttatni. Őt arra kérem, hogy a községbelieknek *ad hoc* leendő összegyülekezését egy megyei kiküldöttnek jelenlétében ne akadályozza. Azt nem irtam neki, hogy a helytartótanáchoz is folyamodtam, s hihetőleg e héten kedvező választ kapok; de őket sem akartam figyelmeztetés nélkül hagyni.

Nagyon szeretném tudni, hogy a hitelesítés miként történt?

Ha erről tud valamit, urambátyám, szíveskedjék tudósítani.

En majd megint megmarkolom az ügyet, addig is maradtam

tisztelő szolgája

Vas Gereben.

— **Alapítványi hely adományozása.** A vallás és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére a király a bécsi Teresianumban megüresedett és nevét viselő magyar fél alapítványi helyet *Reviczky György*nek adományozta.

— **Államszámvevői vizsga.** *Anka János* p. ü. igazgatósági számgyakornok az államszámvevői vizsgát Budapesten jó sikerrel letette.

— **Főúri házasság.** *Verőcei Pejacsevich* Tivadar dr. gróf cs. és kir. kamarás, v. b. t. t., a malta rend t. lovagja, Horvát-, Szlavon- és Dalmátországek bánja, a magyar főrendiház örökös tagja, Tolnavármegye nagybirtokosa stb. stb. és neje vajai *Vay* Erzsébet bárónő, dicsőült *Erzsébet* császárné és királyné ő felsége palotahölgye, örömmel tudatják fiuknak, *verőcei Pejacsevich* Márk grófnak, *benicei és micsinyei Beniczky* Minkával, *benicei és micsinyei Beniczky* Géza cs. és kir. kamarás, magy. kir. honvédfuzárőrhadnagy sz. k. v. és megboldogult neje *zsadányi és törökszentmiklósi Almásy* Mária grófnő csillagkereszteshölgy leányával e hó 9-én Budapesten az Egyetem-templomban történendő házassági egybekelését.

— **Az államosított vármegyei tisztviselők.** Az államosított vármegyei tisztviselők körében nagy örömet kelt a m. kir. miniszterelnöknek a hivatalos lapban legközelebb közölt 4.693—M. E. szám alatt kiadott rendelete, a mely némiképp orvosolja azt a sérelmet, amelyet az átvett tisztviselők tekintélyes része nemcsak az átvételkor, de az azóta bekövetkezett fizetés rendezés alkalmával is szenvedett. Megtörtént ugyanis velük az a jogtalanság, hogy míg Magyarországon úgy a vármegyei, mint az állami tisztviselők kaptak fizetésemelést, az átvételről gondoskodás nem történt. Most az említett miniszteri rendelet megszünteti a kétségtelen sérelmet s kimondja, hogy az átvett tisztviselők pótlékának megállapításánál az a szolgálati idő is beszámíttassék, amelyet az illető az átvétel előtt a vármegyénél ugyanabban a fizetési fokozatban eltöltött. A szolgákra nézve szintén beszámítandó a vármegyénél töltött idő is. — A pótlék 1904. év január 1 től jár, de mindenkinek külön-külön kell kérnie 1905. év december végéig, egyébként az igény elvész. A vármegyei szolgálati idő beszámítása azonban a jelenlegi rangsorozásra semmiféle kihatással sincs.

— **Eljegyzés.** *Leimetzter* Lajos szekszárdi m. kir. adótiszt eljegyezte *Matzon* Ella kisasszonyt, néhai *Matzon* Ede főerdész leányát.

Hesz Mariskát, *Hesz* Pál tamási főjegyző leányát f. hó 4 én eljegyezte dr. *Freytag* Arthur szekszárdi ügyvédjelölt.

— **Adományok Bartha Miklós siremlékére.** *Horacsek* Endre szakcsi segédlelkész gyűjtő ívén a következők adakoztak *Bartha*

Miklós siremlékére: Horváth László főjegyző 5 kor., Vitkovits Ferencz plébános 2 kor., Kétyi László kántortanító 2 kor., Kohn Gyula bérlő 2 kor., Horacsek Endre segédlelkész 2 kor., Mátyók Ilonka 2 kor., Maczkó László gyógyszerész 1 kor., Csukly Béla aljegyző 1 kor., Szijártó László tanító 1 kor., Krauser Samu 1 kor., Jóna Sándor őrsvezető 40 fillért, ifj. Vörös István 22 fillért, Békéssy Nándor orvos 20 fillért. Összesen 19 korona 82 fillér.

— **Katonai kinevezés.** Ő felsége a király ifj. Hány Ede honvéd hadapród tiszthelyettest, Hány Ede népbanki igazgató fiát, a kassai 9-ik számú honvéd gyalogezredhez hadnagygyá nevezte ki.

— **Kihagyott virilista.** Az általunk is közölt virilisek névsorából, a mikor az igazoló választmány összeállította, Perczel Lajos kajdaci nagybirtokos neve tévedésből kimaradt, mert a választmány előadója úgy értelmezte Perczel Lajosnak a vármegyei egyes tisztségekről lemondó nyilatkozatát, hogy az a bizottsági tagságra is szól. Most Perczel Lajos nagybirtokos levelet írt Döry Pál, Tolnavármegye alispánjához, melyben kijelenti, hogy bár összes tisztségeiről lemondott, virilis jogával élni kíván. Így fel fogják venni a névjegyzékbe.

— **Milyen idő!** A mult héten hó, tegnap dörgés és villámlás között nyári zápor. Igazán már felfordul a világ egészen!

— **A dombóvári állomás villanyvilágítása.** A kereskedelemügyi miniszter Dombóvár mindkét vasúti állomásán bevezeteti a villamos világítást. A vállalkozó a villamos világítás bevezetésére szóló engedélyt már megkapta. A vezeték a központi telepről külön fog menni Ujdombóvárra és külön Dombóvárra, de be lesz vonva a hálózatba a fűtőház is. A munkálatok az idő előrehaladottsága miatt csak tavasszal fognak megkezdődni.

— **A Szekszárdi Szálló bérbeadása.** A mult hétfőn járt le határideje a Szekszárdi Szállóra kiírt újabb pályázatnak. Tóth Gyula 8100 koronás utó ajánlatára Perler Keresztély a mostani bérlő 1 koronát ráigért, így megint ő lett a legtöbbet ajánló. A végleges döntés a képviselő testület hatáskörébe tartozik. Reméljük megtalálják a módot, hogy jövőben a nagyvendéglői állapotok, úgy külső tisztaság, mint más tekintetben kellő ellenőrzés alatt álljanak. Utóvégre is rengeteg értéke fekszik, vagyis inkább *hever* a városnak ebben az épületben; most még csak kikerül a törlesztési részlet, de mi lesz akkor, ha nosokára nagyobb renoválásra kerül a sor? Azon kell tehát lenni, hogy a nagyvendéglő nivóját évről-évre fokozzuk, a falusi korezmához hasonlatos állapotokat megszüntessük, mert csak így lehet hozzá remény, hogy idővel magasabb bérösszeg elérésével a várost a szükséges beruházásokra képessé tegyék. Mindenesetre célszerű lenne egy bizottságot kiküldeni, a mely a nagyvendéglő ügyét tanulmányozza s csak azután ennek véleményes javaslatára kellene a végleges szerződést megkötöni.

— **A második tea estély** november hó 8-án, azaz jövő szerdán este 8 órakor kezdődik a helybeli róm. kath. olvasókör helyiségében, hargversennyel egybekötve. Belépő díj 1 korona.

— **Halálozás.** Bagyula János volt vármegyei díjnok, magánzó, ki súlyos betegségében öngyilkossági szándékból magára is lőtt, betegsége folytán meghalt; tegnap délután 4 órakor temették. Végtisztességén számos barátja és ismerőse jelent meg.

— **Lefoglalt lap.** A Budapest című politikai lapot, melynek *Rátkay* László a főmunkatársa az elmúlt szombaton lefoglalta, illetve elkobozta a kir. ügyészség. A lefoglalás „A vén komédiás” című cikk miatt történt, a melyben az ügyészség királyi sértést talált. A cikk szerzője *Rátkay* László, a szelid lelkű népszínmű író.

— **Ajándék iskolai célra.** Kovács Sebestyén Endre gyapai nagybirtokos, a tolnai ev. ref. egyházmegye világi tanácsbírája 200 □-öt területet ajándékozott iskolai célra.

— **Piaczi rendszabály.** A fogyasztó közönség nagy, igen nagy kívánságának tesz

eleget városunk rendőrkapitánya; ugyanis legelső sorban a piaci rendszabályon dolgozik s mint értesülünk, legközelebb már elkészül a tervezettel. — Bizony, bizony, nagyon jót tesz a fogyasztó közönséggel.

— **Névmagyarosítás.** Kaizer Mór bonyhádi lakos családi nevét »Kovács«-ra magyarosította.

— **Ahol olvasni szeretnek.** Kajdacs derék ev. ref. lelkésze az ottani iskola részére a népiskolai ifjúsági könyvtár első típusát megrendelte. Minden iskola számára szükséges volna annak meghozatala, mit jóakarattal meg is lehetne cselekedni. Belehetne ezt az összeget a hitközség, vagy iskola költségvetésébe venni, mulatságokat, iskolai ünnepeket rendezni, tanügybarátokat adakozásra felkérni, olvasóktól néhány fillért szedni. Az első típus ára 130 korona 66 fillér, mely 6 évi 21 kor. 78 filléres részletfizetésre is kapható, ennyit pedig évenként össze lehetne hozni; 21 kor. 78 fillér nem tenne a költségvetésben sem nagy különbséget.

— **Gyujtogatás.** Nagydorogon gróf Széchenyi Sándor birtokán f. hó 2-án ismét tűz ütött ki. Mivel gyujtogatást jelentettek, dr. Kozáczek József kir. alügyész vizsgálatra Nagydorogra utazott.

— **Zsebtolvaj leány.** Rajus Mária 17 éves dunaföldvári cseléd, ki már lopásért büntetve volt, *Kovalszki* Józsefné zsebéből a pénztárczát kilopta, abból 24 kor. 40 fill. kivett és a pénztárczét visszahelyezte. Följelentették.

— **Idegenek nyilvántartása.** Szekszárd r. t. város rendőrkapitánya a szekszárdi szálló vendéglőknél életbe léptette az idegenek nyilvántartását, melynek teljesítése eddig még csak tisztán papirosban volt megírva. Most minden nap reggel kötelesek a vendéglősök szállóvendégeik névsorát a rendőrkapitánysághoz beadni.

— **Megvert após.** *Hambuch* János tamási lakost veje *Frank* Mátyás mult hó 30-án, felesége *Hambuch* Emma felbujtására elverte s rajta 8 napon belül gyógyuló sérüléseket okozott.

— **Baromfi tolvajok.** *Krón* Lipót gyönki kereskedő-segéd lakásán zárt ketrecből mult hó 30-án éjjel baromfiakat, 2 drb. hizott és 1 drb. félig hizott ludat ismeretlen tolvajok elloptak. A csendőrség nyomoz.

— **Csendőrök és cigányok.** Riasztó hír érkezett mult hó 27-én Decsről Szekszárdra a kir. ügyészséghez és a csendőrszakasz parancsnoksághoz. Az volt a hír, hogy a bátaszéki csendőr kivézényelt járőrsége egy cigány karavánt, mely egy nőből és három fiúból állott, nagy kegyetlenséggel berugott állapotban össze-vissza kaszabolt s két cigányfiú a kapott sebekben meg is halt. A hírre a szekszárdi csendőrhadnagy szakasparancsnok, *Beke* Ferencz kir. alügyész, *Mirth* László kir. aljárásbíró, valamint a központi járás orvosa Decsre utaztak helyszíni szemle és boncolás végett. Ennek eredménye a következő: A cigánycsalád Decsre már nagyon átfázva, elcsigázva érkezett onnan a rossz ut miatt tovább menni képtelen volt. A csendőrrjárőrség, éppen nem valami gyengéd módon a cigány nő kocsiját össze-vissza forgatta, mindent kihányt belőle s a kocsit darabokra szedte, de a gyermekeket nem bántotta. Azok a hosszú utban és kegyetlen hideg éjszakai időben teljesen átfáztak úgy, hogy közismeretes gyér ruházatuk miatt az éjszakai deres időnek kitéve, az orvosi látélet és boncolás tanúsága szerint megfagytak. Tehát az igazság úgy áll, hogy a cigányfiukat a csendőrök nem bántalmazták, mert azok természetes halállal multak ki; ellenben a cigány nőnek ok nélkül való bántalmazásáért és hatáskör túllépése miatt a csendőrrjárőrség valószínűleg hadbíróság elé kerül.

— **Meglopott kocsmáros.** *Mező* Benő pörből pusztai kocsmáros egy bőrcsacskóban mintegy 40 korona készpénzt őrizetlenül a vendégszoba asztalán felejtett. *Füsti* Elek István szeremlei születésű csavargó a kedvező alkalmat felhasználva magához vette a zacskót, természetesen a pénzzel együtt és elillant; de nem sokáig élvezhette a zsákmányt mert a csendőrség hamarosan elfogta.

— **A kötélánczos segédje.** Lapunkban néhány hóval ezelőtt közöltük, hogy egy *Gazsó* nevű kötélánczos Bátán segédkezését maga mellé vette *Gyuricza* István bátai suhanczot, aki aztán *Gazsó*nak összetánczolt pénzcsekkjét s néhány ékszerét ellopta és megszökött. Azóta a csendőrség számon tartotta a tolvajt s mult hó 28-án sikerült is elfogni s a kir. ügyészséghez bekísérni.

— **Gyilkosság vagy öngyilkosság?** *Dresser* Ferencz lajvéri lakost még mult hó 10-én éjjel 11—12 óra közt szurta valaki s félig haldokolva találták az utcán. A csendőrség azóta nyomozott az ismeretlen gyilkos után, azonban eredménytelenül. Most bejelentette az esetet azzal, hogy valószínűleg öngyilkossági szándékból az illető magamagát szurta meg.

— **Modern hirdetési iroda.** Ugy a belsőföldön, mint a külföldön előnyösen ismerik az Általános Tudósító hirdetési osztályát (tulajdonos *Leopold* Gyula szerkesztő). A legnagyobb hirdető cégek e megbízható iroda útján hirdetik az összes reklamájakat, mert kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel és felülmulhatatlan pontossággal teljesítik az összes megbízásokat. *Leopold* Gyula szorgalma, leleményessége és agilitása megteremtette a gyümölcsét, a mennyiben hirdető irodája ma a legnagyobb Budapesten, sőt mint értesülünk, most ismét tetemesen megnagyobbította vállalatát és azt Erzsébet körut 41. szám alá helyezte.

— **A kivándorlás.** Ezen év elejétől augusztus végéig Brémából a Lloyd hajókon 54,000 magyar vándorolt ki Amerikába, míg az előző év ugyanezen időszakában, amikor még sok nehézséggel járt ezen utirányba utazni, a magyar kivándorlók száma csak 18,000 volt. Ha ez így megy tovább is, ezen év végéig el lehetünk arra készülni, hogy az összes magyar kivándorlók száma elérje a 200,000-et. Szomorú, kétségbeejtő állapot.

— **Árva J. könyvkereskedésére** felhívjuk a n. ér. közönség figyelmét (*Szekszárd*, Dr. Hangel-féle ház), hol szükségletét bárki jutányos árak mellett fedezheti. Igen nagy raktár *levélpapírosokban*, képes *levelező lapokban* és eredeti *solingeni zsebkésekben*. *Zenemű újdonságok* zongorára, hegedűre és cimbalomra igen nagy választékban.

— **Elzúllott anyakönyvvezető.** *Kopács* István volt paksi anyakönyvvezetőt lopásért október 30-án 1 évi börtönrre ítélte a szekszárdi kir. törvényszék.

— **Verekedő mezőőr.** *Varga* József faddi lakost *Vida* János mezőőr összeszólkózás után elverte. *Varga* a kórházba szállította magát. A sérülés 8 napon belül gyógyul.

— **Nincsen betegség házánál** című mai számunkban megjelent hirdetésre ezuton is felhívjuk t. olvasóink figyelmét.

Borszék.

Ha Székelyföldön jársz — fenyvesek aljában —
Hol tündértől népes ragyogó világ van,
Megejt híres vízű Borszéknek forrása,
Mely már Atillát is vendégül traktálta.
Itt pedig *Tolnában*, bikavér honában,
Borivóktól népes, venyigés világ van,
Melynek lángborából — ha megtelik gyönggyel
A magyar néplélek őszereje tör fel . . .

Csak borszéki vizet igyunk hát ily borral:
Magyar virtust nevel, életkedvet forral . . .

VIDÉK.

Simontornya.

Mozgalom a gyámpénztári pénzkészlet elhelyezése ügyében. A simontornyai takarékpénztár mozgalmat indított az iránt, hogy a vármegyei gyámpénztári pénzkészletek az eddigi gyakorlattól eltérőleg ne csak a központi vagyis a szekszárdi pénztintézeteknél helyeztessenek el, hanem mint az ország számos vármegyéjében, a megye többi pénztintézetei is kapjanak betéteket. A mozgalomban való részvételre felhívta az összes megyebeli pénztintézeteket és mint a simontornyai takarékpénztárhoz beérkezett válaszok mutat-

ják, ezek általában magukóvá tették az eszmét és elhatározták, hogy e tárgyban a megyei törvényhatósági bizottsághoz az alispán útján kérvényt intéznek. A kérvényt azzal indokolják, hogy a gyámpénztári pénzek a megye minden részéből folyván be a központba, méltányos, hogy az azoknak kezeléséből járó előnyöket a megye vidéki, jól vezetett pénzügyintézetei is élvezzék. K. M. J.

SZINHÁZ.

Folyó évi október hó 28-án a *Fecskefészkek* című operettet adták elő. Irta Ordonneau. Sok tapsot nyert *Báthori*, a jeles komikus, ki Andre Balivet diák szerepét játszotta sikeresen. Táncháznak sokat nevettek. *Turi Mariska* és *Bándi Rózsi*, valamint *Vágóné Berzsenyi M.* ismét kitűntek. Jó volt még *Vágó* és *Márkus Miskey* jól énekelt.

A *lőcsei fehér asszony* 29-én került színre. Énekes színmű volt e darab, 7 képből, *Jókai* híres regénye után.

A darabban *Vágóné Berzsenyi M.* (báró *Andrássy Istvánné*), *Lőrinczy Erzsi* (*Korponainé Géczy Julianna*), *Vágó* (*Fabricsius*), *Kiss Pista* (*Andrássy István*), *Lendvai Ferike* (*Ferkó*), *Miskey József* (*Korponai*) tűntek ki leginkább, de jobbára kisebb szerepeikben a többiek is valamennyien helyt álltak. A diszmagyar ruhák is szépek voltak.

30-án a *Madarász* operett került színre. *Szilágyi Dezső* sok tapsot aratott. A szereplők mind jól játszottak.

31-én *Smolen Tóni* bohózat nagy derűtséget keltett a telt ház előtt. Ez a darab tele van politikai vonatkozásokkal, amelyeken a közönségnek eziránt fogékony része nagyon mulatott. Az előadás különben elég jól sikerült, közönség is szép számmal volt.

November 1-én a *Csizmadia mint kísértet* énekes népszínmű adatott elő üres ház előtt, mit a szomorú ünnep okozott. Mindamellét jól játszottak. *Sass István* csizmadiamester *Szilágyi Dezső* volt, ki igazán művészién játszott. Nagyon jó volt *Miska csizmadia inas*, *Eöri P. Béla*, *Vágó István* (*Kallósi molnármester*). *Lendvai* is igen kedves volt.

2-án a 76-ik cs. és kir. gyalogezred zenekarának közreműködésével *János vilézt* adták. A zenekar kitűnő játéka mellett sokkal jobban kidomborodtak a darab szépségei.

A ház, daczára, hogy a darab harmadszor került színre, zsufolva volt. Ugy látszik, közönségünk hovatovább megérti a derék igazgató áldozatkészségét. A katonai zenekar itt tartása nagy áldozatába kerül *Szilágyi Dezsőnek*, méltányos dolog lenne tehát, ha a nagyközönség még nagyobb kitartással támogatná az életrevaló társulatot.

Az is czélszerű újítás lenne, ha a hölgyek kalap nélkül jelennének meg. Most már mindenfelé így van ez, Szekszárdon is így kellene lennie, mert ha az ember kalapkirakatot akar látni, akkor nem színházba megy, de divatáru üzletbe.

CSARNOK.

Őszi estén.

Csendes, őszi estén
Egyedül bolyongok,
Idegen vidéken . . .
Hejh! volt egykor nekem
Vidám kis otthonom:
Kincsem, büszkeségem!

Volt egy kicsi hajlék,
Hol meghúztam magam
Boldogan, csendesen;
Most tudom siratni,
Mikor nem törli te
Könnyemet senki sem.

NÉMETH PÁL.

Válasz egy barátom levelére.

Nyájás levélben azt írod nekem,
Ugyan injam meg, hogy mi van velem,
Hogy van az, hogyha néha dalolok,
Mindig szerelmet zengnek a dalok?
Magyarázhatom én ezt te neked:
Szerelem nélkül ugy sem értheted . . .

Nem tudhatod, hogy a vers balzsamír
S az ember, ha szerelmes, versel ír.
Ha győz, akkor a mámortól dalol,
Mert a mennybe jár, ott fenn, valahol.
Ha nem győz, szídjá hiu álmait
S szerle szórja — reménye szírmait . . .

Én is úgy vagyok, ennyi az egész.
Szívem egy édes tavasz-ébredés,
Benne a virág, nyíló rózsatő,
Minden gondolat, remény . . . tőle nő
Egy angyalarca a napja, a napom,
S akkor se nyugszik, hogy ha éj vagyok.

S a melegségtől, mely reá ragyog,
Minden kis virág nyílik, fakadoz.
Innét van aztán, hogyha dalolok,
Mindig szerelmet zengnek a dalok,
Mert a szerelmem, bárha csak remény,
Maga is egy szép zengő költemény.

SZABÓ GÉZA.

Pista bácsi lopót termel.

Az öreg, kit különben csak Pista bácsinak ismer mindenki, — úgy a 60 felé balagott már. Ősz haja, szakállja bizony sok szép időt megért, a szőleje is kipusztult azóta, mert az átkozott franczia féreg tönkre tette. De kifogott rajta. Új módiásan, először vad-dal ülteté be becsülettel szerzett hegyháti telkét, aztán apránként bejogatta őket szépen és az istenadta palánta oly sokat ígérően bontogatja rügyeit, úgy zöldel, hogy Pista bátyánk már tavasszal tisztogatta egyik hordáját — majd tele lesz az friss borral az őszre.

Szóval szépen fejlődött a szőlő. Amint az öreg kora tavasszal kiköltözködött a tanyába, egész nyáron többé haza sem nézett, legfeljebb, ha ünnepnapon. Már a harmattal a tökéek között járt-kelt, igazgatta őket; egy-egy hiányzó karót vert fel az árva töke mellé, az itt-ott feltűnő burját kitépdeste . . . nagy szeretettel bibelődött ott egész nap s csak késő este tért nyugovóra, akkor is tán szőlőfürtökről álmodozott.

El is dicsekedett ám boldognak, boldogtalannak az ő kis birtokával. Behívta őket, végigvezette a rendeken s ha hallott egy-két elismerő szót, csak úgy hizott az örömtől. Ilyenkor kövér, napsütötte arca jóságos mosolyra derült, kissé félrebb vágta megviselt kalapját, kezeit összetéve két hüvelykujja egymást kergette . . .

Elégedett volt az öreg. Csak még egy hiányzott teljes boldogságából — nem volt lopója. Mivel szívja majd a hordóból a boroskát, hogy izlelitől vendégeinek nyújtsa azt? Mert bátyám uram nagy természet embere volt s ki nem állhatta a bádög-vagy épen az üveglopót, hiszen az apjának s a nagyapjának is tőklopója volt s most ugy elsajnálta a derék szerszámot, amikor az utolsó termés elfogyása felett való elkeseredésében a falhoz vágta.

Ő ugyan nem hívta lopónak, mert olyan urasan nem tudja, aztán meg nem is akarja, hanem ugy közönségesen hébérnek.

Hát szerzett is hébérmagot Pista bácsi, mert mindenkitől kérdezte, hogy tud-e valami jó fajtát, juttatna-e neki, érdemes-e a termése? Végre a Német Jóska, aki amilyen hosszú legény, ép olyan nagy kópé, — hozott neki.

„Nézze Pista bátyám — mondotta, mikor valami jófélért vitt hozzá, — ez oly kitűnő mag, hogy párját ritkítja. Szépen föl-fut a fára, akkora héberek lógnak le róla, mint a fejem. Milyen jó helyen van itt ez a diófa a tanya előtt! Ha erre fölzalad, akkor lesz ám termés.“

Mondott még valamit, hogy nem tudom én micsoda uraságtól kapta, ahol csakis ilyen természetnek.

És az öreg megköszönte szépen. Elrakogatta a magot, két-három fészket is ültetett a nagy diófa alá, ápolgatta — ugy mint a szőlejét. A szép tavaszi idő hamar életre hozta a drága veteményt. Zöldelt, leveleket hajtott, nőtt-nőtt, de nem akart futni, nem kuszott fel a fára.

„Becsapták kendet“ . . . Szól egyik-másik szomszéd, aki látta szorgalmas munkában izzadni az öreget.

„Eh, te bolond! — veti vissza félvállról — nem tudod te, hogy micsoda különös fajta ez.“

De azért neki is szeget ütött a fejébe. Vagy tán ennek nem is kell fára futni, bizonyára rosszul értette. A Német Jóska meg biztatta, hogy minek hallgat mindenféle ember szavára, hiszen már kezd nőni a nevezetes hébér; várja ki a végét legalább.

Csakugyan nőtt. A nagy levelek alatt itt is, ott is meghuzódott egy, épen úgy nézett ki, mint akár a tök. Megnőtt szépen mind, valamennyi s Pista bácsi hiába nézegette fejesóválva, — bizony mind tök maradt. A szomszédok kaczagtak, a Jóska gyerek a markába nevetett, az öreget meg elfutotta a méreg és bizony jó volt elinalni a híres nevezetes mag hozójának.

Mikor elmúlt első haragja, lecsendesedett egy kevéssé. Ekkorra már a drága palántának se híre, se hamva nem volt, szét-szórta ugy, hogy a végítélet napján is bajos lesz neki egészzé lenni.

A Német Jóska pedig nem azért volt nagy betyár, hogy az öreget ne tudta volna kiengesztelni.

„Látja kend, Pista bátyám, nem akartam ám én magát félrevezetni.“

„Eredj odébb azzal a palántahurezoló fekete lelkeddel“ — mordult reá s csak villogó szeme mutatta már haragját.

„De csak hallgasson meg“, kérte tovább a gyerek, „hiszen van nekem igazán oly híres, uraságtól való magvam, de látja egy helyen tartom a magokat s véletlenül el-tévesztettem. Most látom, hogy a másik eszmót adtam oda, hanem itt van helyette a másik, ez lesz az igazi.“

Valamit értelmetlenül motyogott az öreg, de azért elvette az igazi magokat s most ezeket ültette el a következő tavasszal.

A szőlő pedig dúsabb termést ígért, mint tavaly. Már tényleg itt volt az ideje, hogy legyen valami a hébér termésből; mert az ősszel ugy kért kölesön, pedig Isten látja lelkét, hogy nem szivesen és inkább csak csapon eresztette a habzó kedves italt. Ha elvégzé napi munkáját, megtörölvé izzadt homlokát, leült a tanya előtti padkára s nézegette a hatalmas diófát, képzeletében már himbálta a szél azokat a szép, hosszú száru, literes hébéreket . . .

De hajh! minden öröm csak muló ezen a világon. Hiába öntözte, karózta minden este, reggel, nem futott az átkozott jószág, azaz hogy futott, de a földön szerteágazva. Ugy a nyár vége felé kezdtek szépen érni, de bizony a szárnak nincs semmi nyoma s gömbölyödött, egyre gömbölyödött . . .

A Jóska legény hiába volt legény, nem mert közelbe menni a tanyához, félve kerülte el. Később másokkal arra ment.

— Hát ebadta fattyu, minek adtál nekem dinnyemagot — kezdte az öreg a szidást, fűszerezve éktelen mondásokkal és bizony ilyenkor ugy elváltozott máskülönbén mosolygós kerek arca, hogy a szomszédok is csak nagyot néztek. Ugy tartották vissza, hogy valami szerszámot a fejéhez ne vágjon rá-szedőjének.

Dult-fult hát az öreg mérgében, még szomszédjaihoz sem szólt. Némán bibelődött ültetvényével. Azonban sokáig nem tudott haragot tartani, memsokára megeredt a szava s elpanaszolta ismerőseinek, hogy őt, 60 éves ősz ember létere így megcsufolták és pedig egy haszontalan tacsó, egy suhancz . . .

Már-már kezdett belenyugodni a végzetbe, hogy majd másfelé néz hát magért.

Egyszer is ugy szedegelődött a tanyájában, mikor az a Német Jóska, — aki amilyen hosszú legény, épp olyan nagy kópé, beszólt hozzá.

„Pista bátyám!“

„No mit akarsz,“ szolt megfordulva az öreg és elképedve ekkora tolakodó szemtelenségben.

„Haragszik még?”

„Hát kérdezed ebadta?”

De a gyerek addig-addig és oly édesen kérlelte, hogy meglágyult az öreg és szívből megbocsátott.

„Látja kigyelmed — mondta a róka fiú — jól tudom én azt, hogy helytelenül cselekedtem. Meg is bántam már. És ennek jeléül fogadja el tőlem most harmadszorra az igazi hébermagot, bizhat bennem, — nem fogom kifigurázni.”

Pista bácsi — kissé tán kételkedve — de elfogadta.

„Éjnye, majd el is felejttem” — mondta még egyszer távoztában, visszafordulva Jóska — aztán el ne felejtse ám kigyelmed, ha majd veti a magot, azt kell mondani:

Hej héberusz, héberusz, ha nem héberusz — kobakéruusz!”

Öregünk megbékélt már a világgal. Vidámabb szemmel várta a tavaszt, megint csak kiköltözködött tanyaájába, estenden elfüstölgetve egy pipa dohányt, gondolkozva közben az időjárásról, a szőlőről, a leendő dusabb termésről, no meg talán a pintes héber is eszébe jutott.

Most nem fogja becsapni a gyerek, mert hiszen olyan szépen kérte, egész töredelmesen a bocsánatot, — dehogya, nem viszi azt már rá a lelke.

Megkérdezte még egyszer, hogy mit kell az elvetéskor mondani, mert már elfelejtette. Jóska meg nagy hévvel magyarázta:

„Minden bokornál külön csak azt kell mondani: Hej héberusz, héberusz, ha nem héberusz — kobakéruusz.” Elmondotta; de nem azért, mintha ilyen babonás hókuszpókuszoknak hitelt adna, hanem hát, hogy legyen meg a módja, ne szenvedjen semmi-ben se hiányt az a rég várt, szélverte palántája.

Lett is ám eredménye a vetésnek. Megbecsülte magát a Német Jóska öcsém. A növény pedig, alig hogy sarjadni kezdett, széles levelekkel megrakott szára mindjárt kuszni kezdett, fel, egészen a fa tetejéig, még a csücskébe is jutott, hogy öröm volt nézni.

Hej milyen mosolyogva nézte az öreg! Nemsokára a virágból kibujtak a szépreményű gyümölcsök, hosszú-hosszu szárak nőtt, alatta meg először mint egy mogyoró, akkora feje, aztán alma-nagyságu lett — és nőtt erősen tovább. Csak egy furcsa tulajdonsága volt, hogy mindenik héberszár a közepén görcsöt kapott, még egy feje akart lenni.

De azért az esti szellő oly szépen lengette őket ott a magasban!

„En nem tudom, mi a Luczifer átka lesz ezekkel” — mondogatta néha Pista bácsi „olyan ez valamennyi, mint a pulyka nyaka, alul is egy nagy csomó, meg fölül is!”

Mikor már jól kifejlődött valamennyi, akár szedni lehetett volna — úgy szüret táján, történetesen megint arra ment az az agyafurt Jóska gyerek. A szomszédok az ajtó megöl várták a nagy esetet, az újabb védekezést és az öreg hatalmas kitöréseit.

— „Nem csaptál be megint?”

„Ugyan-ugyan, bátyám-uram, Isten látja lelkeket, — de hát mit mondott kend, mikor elvetette?”

„Mit? — szól daczosan az öreg, miközben odatámaszkodik a tanya ajtóhoz — „elmondtam azt a számságot, hogy hej héberusz, héberusz . . .”

„Hisz' itt a hiba”, vágott közbe gyorsan a csintalan legényke s a szeme felvillant, — „nem azt kellett volna mondani, hanem éppen fordítva, hogy hej kobakéruusz, kobakéruusz, ha nem kobakéruusz, hát héberusz, látja kend, azért lett mind kobak.”

Már erre leesett az öreg szeméről a hályog, észrevette, hogy bolonddá teszik. Kihuzott egy jó husángot hirtelenében a kerítés mellől s úgy utána vágta a pajkos fiúnak, hogy ha félre nem ugrik, bizony csak szét. Péter trónjánál lett volna első állomása. Annyi fekete áldást küldött utána olvasatlanul, amennyi egy falura is sok.

Azóta mindig messze elkerüli a nagy kópé, — s hiába jön ám megkérlelni. A

mult télen tartotta a lakodalmát. Elküldé az öregert is a vőfélyeket. Igaz, hogy Pista bácsi nem seprützte ki őket, de a lakodalmás háznak tájára se ment, — a harag örök, kiengesztelhetetlen, nem lehet őt ilyesmivel lekenyerezni.

Tehát a lopótermelés nem sikerült. Nem is próbálkoznék meg vele többé soha, de soha. Az utolsó gyászos rászédetés másnapján elborult tekintettel, mogorva, haragos léptekkel bejött a városba s egyenesen a boltba tartott.

Azóta a nagy természet-embere bádog lopóval szívja borocskáját.

No mert a végzet, meg a rossz emberek mind ellene voltak.

Halmos József.

Muzeum, közintézetek ügyei.

Felolvasás a muzeumban. A muzeum-egyesület folyó évi felolvasásainak 3-ik sorozata, „A Magas Tátra” kerül felolvasásra holnap, vasárnap.

TANÜGYI HIREK.

Tolnavármegye népoktatás ügye.

Nemcsak szakembereknek, de a tanügy iránt bármily csekély érdeklődést tanúsítók részére is érdekes olvasmányul szolgálhatnak az alábbi statisztikai adatok, amelyekből tiszta kép szerezhető Tolnavármegye jelenlegi tanügyi állapotairól.

I. Óvodaiügy.

A vármegye területén összehozott 15.873 óvodaköteles és pedig 7820 fiú és 8053 leány, akik közül 6542 fiú, 6846 leány kellő gondozásban és felügyeletben részesült, míg ellenben 1278 fiú és 1207 leány a kellő gondozást és felügyeletet nélkülözötte s így óvintézetekre szorult.

A vármegyében 20 kisdédóvoda, 23 állandó menedékház és 42 nyári menedékház, tehát összesen 85 óvintézet működött. Állami óvoda van 4 és pedig Gyulajon, Döbröközön, Kurdon és Szekszárdon. E 4 óvoda a közelmúltban létesült. A szekszárdi az alapnevelési egylet volt és ugy államosított.

Kisdédóvodába járt 1364 fiú, 1405 leány; állandó menedékházba 1534 fiú, 1568 leány; nyári menedékházba 964 fiú, 1045 leány, tehát összesen óvintézetbe járt 7880 növendék, s miután csakis 2485 óvodaköteles volt családi gondozás hiányában óvodára kötelezve, így 5395-el több járt óvintézetbe, mint amennyit kötelezni lehetett volna, miből látszik, hogy népünk üdvöskének és hasznosnak találja az óvodát, mert nemcsak kellő felügyelet alatt áll gyermeke, vagyis midőn mezőre, munkára megy, bátran, minden gond nélkül dolgozhatik, mert gyermeke biztos helyen, jó kezekre van bízva, nem kell félnie, hogy gyermeke szerencsétlenségnek esik áldozatul, avagy csintalansága miatt kárt okoz neki, hanem emellett még szívét, esztét műveli az óvónő, megtanítja imádkozni, verselni, dalolni és játszva elsajátítja hazánk édes nyelvét, a magyar nyelvet. Tanul rendet, tisztaságot és illemet, tehát mintegy előkészítetik az iskolára, hogy ott annál könnyebben haladhasson előre. Hasznos az óvoda és szükséges is volna minden községben, de különösen az idegen ajkuakban, mert csakis így lehetne a magyar nyelv elsajátításában nagyobb eredményt elérni.

Sajnos, még mindig vannak ezen hasznos intézménynek ellenségei, kik annak felállítását elé mindenféle akadályt gördítenek, s nem elleneznek ugyan szervezését, ha azt az állam állítaná fel. Csakhogy az állam sem tehet mindent.

Óvodaügyünk folytonosan fejlődik. Így legközelebb községi óvoda fog felállítani Pakson és állami Szekson. Az óvodák fel vannak szerelve a szükséges játékszerekkel.

II. Iskolaiügy.

A tankötelesek száma volt 42.535 és pedig 6—12 éves fiú 15.167, leány 15.455; 13—15 éves fiú 5829, leány 6084. Római katolikus 30.387, gör. kath. 1, gör. kel. 122, ág. hitv. ev. 4682, ev. ref. 5766, unitárius 2, izraelita 1563, egyéb 12. Nyelv szerint magyar 30.000, német 12.382, román 27, tót 5, szerb 119 és horvát 2. Bonyhádon volt 12 baptista.

Iskolába járt 39.904, nem járt 2631, tehát 95% iskolába járt, mi igen szép eredmény. A 2631 azért nem jár iskolába, mert helyben iskola nem lévén, a legközelebb eső község oly távol van tőle, hogy oda télen, hidegben, sárban és vízben bejárniok egyáltalában nem lehet, de azt az 1868. évi 38. t. cz. 46. §-a sem követeli. Iskola pedig azért nincs ezen helyeken, mert azok jobbára puszták, s nincs bennük 30 mindennapi tanköteles és így az 1868. évi 38. t. cz. 44. §-a szerint a községeket nem lehet iskola állítására szorítani.

Az V—VI. osztály és az ismétlő iskola mindentűt fel van állítva. Ötödik osztályba járt 2894, hatodikba 1561.

Az iskolába járatás iránt Tolnavármegye közigazgatási bizottsága a 2082/1905. kb. számú határozatával érelyesen intézkedett és a beérkezett jelentések tanúsága szerint az iskolázás szeptember első felében tényleg megkezdődött.

Az igazolatlanul mulasztók megbüntetése iránt a 73/1903. és a 385/1905. kb. számú határozat intézkedik.

Tankönyvekkel a gyermekek el vannak látva, miben nagy segítségére vannak a fenntartóknak a sok helyen levő alapítványok, lelkes és áldozatkész tanügybarátok, s takarékpénztárak adományai, valamint néhol a községek jóakaratu támogatása is.

Nyolcz hónapig járt iskolába 39.427, mi azt bizonyítja, hogy ezen vármegyében a törvényileg biztosított 8 hónapi forgalomidő be van tartva.

Elemi iskola volt állami 3 és pedig Dombóvárrott 5 tanerővel, Tolnán 4 tanerővel és Gindlicsalád-szőlőhegyen 1 tanerővel. Községi 17, róm. kath. 121, gör. keleti 4, ev. ref. 34, ág. hitv. ev. 32, izr.: 18, magán 10, önálló szaktanító gazdasági ismétlő iskola 1, tehát összesen 240. A dombóvári állami iskola községiből lett államivá és pedig először csak 2 tanerővel, ma már 5-tel; — a tolnai is ujabban 2 tanerővel szaporított. Legközelebb a gindlicsaládi is szaporítani fog 1-el, míg a dombóvári 2-vel.

A községiéek közül új a furkói és a mázai.

Ujabban létesült a szekszárdi árvaházi, ürgevári és ahogyési magániskola. A tantermek száma azonban tetemesen szaporodott.

A gazdasági ismétlő iskolák száma 74. Van 7 iparostanoncz- és 1 kereskedőtanoncz iskola.

Magasabb tanintézet: polgári iskola van 4 és pedig állami fiú Pakson, államilag segélyezett községi polgári fiú Szekszárdon, leány Szekszárdon és magán leány iskola Bonyhádon.

Az iskola tanítási nyelve hatot kivéve, valamennyi magyar, de ezen 6 iskolában is tanítják a magyar nyelvet, mi óriási haladás, mert még 1895-ben is 22 iskolánál német, 3-nál szerb, 49-nél német-magyar és 2-nél szerb-magyar volt.

Tanítók száma állami 10, községi 29, róm. kath. 251, gör. kel. 4, ev. ref. 53, ág. hitv. ev. 52, izr. 29, magán 10, szaktanítói 1, tehát összesen 439.

A polgári iskolánál van 24 tanár, illetve tanárnő.

Iparostanoncziskola van Bátaszéken, Bonyhádon, Dombóvárrott, Dunaföldváron, Pakson, Szekszárdon és Tolnán. Kereskedőtanoncziskola van Szekszárdon. Ezen iskolák a bátaszékit és dunaföldvárit kivéve államségélyben részesülnek. Iparostanoncziskolába járt 900 tanuló. Tanárok száma 36 volt, kik jobbára óraadók. Minden iskolánál van képesített rajztanító. A tanulók iparága szerint legtöbb volt cipész és pedig 137. Azután volt 99 kömives, 96 szabó, 97 kereskedő, 48 asztalos, 21 géplakatos, 50 lakatos, 19

bádigos, 43 eszmadia, 30 kovács, 28 kádár, 24 sütő stb.

Szaktanitós gazdasági ismétlő iskola volt Dunaföldváron. Tanítóját az állam fizeti, a község pedig 20 hold földet és épületeket adott. Itt a mintagazdaságot és a szaksterü földművelést, szőlőtenyésztést, állattenyésztést stb. mutatják be, illetve tanulják az ismétlő tankötelesek.

A gazdasági ismétlő iskolák száma 74, mely mind az utóbbi időben létesült. Ennek igen nagy haszna van, mert itt a gyermekek megtanulják a fatenyésztést, szőlőművelést, méh, állat, selyemtenyésztést és a földkezelést is.

Minden ilyen iskola a „Néplap“-ot ingyen kapja.

Ifjusági egyesület van 8, tanítóegyesület 7, ifjusági és népkönyvtár több helyen van.

Az állam jutalmazza a tanítókat a magyarosításért, a faiskola kezeléseért és az ifjusági egyesület felvirágzásáért. A vármegye is évenként több tanítót jutalmaz a magyarosításért, sőt a tanulókat is.

A kir. tanfelügyelő az 1904/5. tanévben 162 iskolát látogatott meg 240 tanítónál, azon kívül megnézett 16 óvodát, 18 állandó menedékhelyet, 7 iparos, 1 kereskedőtanonc iskolát. Ezen iskolalátogatás 91 napot vett igénybe. Elintézett 2822 ügydarabot, 1059 közigazgatási darabot, résztvett 8 fegyelmi ülésen, 5 tanítógyűlésen és 16 egyéb gyűlésen.

Tanítóvásztás. A döbröközi rk. iskolához *Stiba* Lajost- és a nagyszékelyi ev. ref. német iskolához *Pfeiler* Lajos tanítót választották meg.

Iskola bezáratása. Az *ózsáki* iskolát a fellépett számarhurut miatt bezárták.

Nyugdíjazás. *Wáger* Péter nagymányoki róm. kath. kántortanító 1905 nov. 1-től 1833 korona 12 fillérrel nyugdíjaztatott. Az 1870. év előtti szolgálati évekről ark. hitközség 173 korona 12 fillért, a többit a nyugdíjalap fizeti. Nevezettnek 200 korona többlet biztosítása is volt.

Nyugdíjigény felemelés. *Wáger* Péter nagymányoki rk. kántortanító nyugdíjigénye 1328 koronáról 1673 koronára emeltetett fel, mihez jön a többlet biztosítása.

MULATSÁGOK.

A **tamási kaszinó** mult számunkban jelzett hangversenyének gazdagon összeállított műsorát a következőkben közöljük: 1. Isten hozzád, férfinégyes *Rieger Györgytől*. 2. Dalok a „János vitéz“-ből. Énekli *Bieber Mátyás*. 3. A szórakozott énekes. Tréfás magánjelenet. Előadja *Haksch Lajos*. 4. Éji varázs, férfinégyes *Storch-tól*. 5. Siró és kaczagó kuplé. Előadja *Haksch Lajos*. 6. Dal a „Hajduk hadnagya“ operettből. Énekli *Bieber Mátyás*. 7. Részletek *Verdi „Trovatore“* operájából. Zongorán előadja *Vész Albert*. 8. Erdei rózsza, férfinégyes *Fiszet Ferencztől*. 8. Kuplék. Előadja *Vész Albert*. 10. Káposzta Sára és *Gulyás Miska* szerelmének igen szomorú története. Énekes tragédia, fényes szemléltető diszletekkel. Előadja *Egy vándor énekes*. 11. A könyv, férfinégyes *Witt-től*. 12. Az almás pitte. Tréfás magánjelenet. Előadja *Haksch Lajos*. A november 11. napján rendezendő hangverseny sikerét *Tamásinak* és környékének nagy érdeklődése és különösen ezen érdekes műsor biztosítja.

A **simontornyai Kaszinó** november hó 25-én fényesnek ígérkező *Katalin-bált* rendez, melyre már eddig is sok vidéki előkelő vendég ígérkezett. A buzgó rendezőség minden lehető elkövet a fényesnek ígérkező tánczestély érdekében. A tiszta jövedelmet a tavasszal építendő ártézi kut javára fordítják.

Műkedvelői előadás a Kossuth szobor javára. A tolnai ifjuság 1905. évi november hó 12-én a „Tolnai Kör“ nagytermében tánczchal egybekötött műkedvelői előadást rendez. A tiszta jövedelem felerész-

ben a Tolnán felállítandó **Kossuth-szobor** alap javára; másik felerészben pedig — a helybeli tűzoltó-egyesület és a szegény iskolás gyermekek tanszer beszerzésére fordítatik. Belépti-díj: Oldalszék és I—III. sor kör-szék 2 kor. 40 fill. Zártszék IV—IX. sor 1 kor. 60 fill. Állóhely 1 kor. Felülfizetéseket a jótékony cél érdekében köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz a rendezőség. A sikerültnek ígérkező műkedvelői előadás érdekességét növeli ama körülmény is, hogy *Antal István* állami anyakönyvvezető, lapunk munkatársának a „Falu szépe“ című eredeti népsziműve akkor kerül bemutatásra. Az előadást maga a szerző rendezzi s az előforduló népdalokat *Lengyel Ferencz* tanította be. A dalokat kísérő zenekarban közreműködnek: *Lengyel Ferencz* és *Partl Ferencz* urak is. A szindarab szereplő személyei lesznek: özvegy *Major Ferenczné Czerna Annuska*. *Laczi*, *Boriska* gyermekei *Hideg János*, *Kosztolányi Janka*. *Szedresi Gábor*, *Majorné bátyja*, *Jómódu gazdaember*, *agglegény Tőzsér Miklós*. Özvegy *Gyöngyösi Mártonné Bien Teruska*. *Juczi*, leánya *Antal Istvánné*. *Vétek Jónás*, *halászgazda Fenyő Imre*. *Kádi*, felesége *Kányi Teruska*. *Bözsike*, leányuk *Kányi Erzsike*. *Kántor Gergely*, fiatal halászmester *Antal István*. *Sárkány Pista*, pénzügyőr *Hirman József*. *Miska*, halászegény *Czerna Rezső*. *Klári*, *Juli* leányok *Bien Rozika*, *Müller Teruska*. *Csurará Kukus*, *Gunár Fránczi cigányok Budai László*, *Bien József*. Sugó: *Ablonczy József*. Ügyelő: *Kosztolányi Mariska*. Nép mindkét nemből. *Czigányok*.

GAZDASÁG.

A gazdasági egyesület igazgató választmányának ülése A Tolnamegyei Gazdasági Egyesület igazgató választmánya e hó 14-én *Jeszenszky Andor* elnöklésével ülést tart Szekszárdon a vármegyei ház nagytermében. A multkor a gazdasági cselédek helyzetét vitatták meg, most a gazdasági munkások bér ügyének megbeszélése lesz az ülés fontos tárgya.

Az állategészségügy rendezése. A földművelésügyi miniszterium kidolgoztatta a törvényjavaslattervezetet az állategészségügyről. Ez a tervezet különösen az állat külső-kereskedelem érdekeinek biztosítását tartja szem előtt. Ezzel jár a marhalevel ügyének szabályozása is. Kapcsolatban ezzel az új rendezéssel rendezni fogják az *állatbiztosítás* ügyét is, még pedig valószínűleg a kötelező állatbiztosítás alapján.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

Figyelmeztetés.

Tudomásomra jutott, hogy a városban valaki pénzt gyűjt egy, a Remete-kápolnában felállítandó szobor beszerzési költségeire. Mint a kápolna lelkésze kijelentem, hogy a gyűjtés eszközzésére senkinek sincs megbízatása.

Szekszárd, 1905. nov. 3.

Dr. Fent Ferencz,
plébános.

* E rovatban közérdekű felszólalásokat díjmentesen közlünk, a felelősség azonban a beküldőt terheli.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy nálam, a vasuti vendéglő hátsó udvarában min-denemű

száraz tűzifa

jutányos árért, egyuttal bel- és külföldi legjobb minőségű

szén

is kapható. A méretről minden vevő meggyőződhetik; a legujabb (Fairbanks százados) hidmérleg áll rendelkezésére. Külön szénkosarak 50 klg. ürtartalommal és külön szénkocsival lesznek haza szállítva.

Egyuttal tudomására adom a n. é. közönségnek, hogy az elsőrendű száraz bükk hasábfát gőzerővel fűrészeljük is és azt is megmérve, jutányos árban szállítjuk.

Az árak nálam megtudhatók.

Tisztelettel

4-10

Mutsenbacher Ödön

tűzifa és szénkereskedő

a vasuti állomással szemben a saját házában és telepén **Szekszárdon.**

Több éven át kipróbált, teljesen megbízható s a fájdalmak megszüntetésére kitünőnek bizonyult készítmény a

KORONA SZESZ

mely biztosan és gyökeresen gyógyít **köszvényt, csuzt, rheumát** és egyéb meghülésből eredő különféle fájdalmakat. — Kitünő gyógyhatását több ezer elismerő levél bizonyítja.

Egy üveg ára 1 korona.

A londoni, párisi és berlini nemzetközi kiállításon díszoklevéllel, arany éremmel és aranykeresztel kitüntetve.

Készíti: **Remetey Dezső** gyógyszerész, Turkevén.

Tolnamegyei főelárúsító:

Kiss Pál fűszerkereskedő Pakson,

a ki 5 üveg egyszeri rendelésénél bérmentve szállítja a megye területén bármely városba vagy községbe. — **Gyógyszerész és kereskedő urak** mint ismét-eladók árendeményben részesülnek.

Pénzkölesön!

Házakra, földbirtokokra I., II. helyre olesó feltételek mellett, valamint személyhitel kezes nélkül is 200 koronától feljebb mindenféle állású egyénnek 4 korona havi törlesztésre gyorsan és olesón közvetít cöskői Várady Lajos Budapest, Kerepesi-ut 62. — Bővebb felvilágosítással azonnal szolgálók válaszbélyeg ellenében. 15—52

Üzlet áthelyezés.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy Szekszárdon, Széchenyi utca Mehrwerth-féle házban fennállott aranyműves és ékszerész üzletemet **f. é. október hó 1-én a Kaszinó bazar épületébe helyeztem át.**

Ajánlom a következő cikkek nagy választékban:

Brillians és gyémánt gyűrűk,
Brillians és gyémánt fülbevalók,
Arany és ezüst fülbevalók,
Arany férfi és női gyűrűk,
Arany és ezüst láncok,
Arany és ezüst gombok,
Karkötők, szivek és függelékek,
Dohány- és cigarettatárczák, valamint
China-ezüst tárgyak.

Elfogadok mindennemű átalakításokat és javításokat.

Tisztelettel

Král János

6—10

aranyműves és ékszerész.

3372 sz.
tk. 1905.

Árverési hirdetés.

A paksi kir. jbiróság, mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a szekszárdi kir. törvényszék 4389/P. 1905. számú jogerős vagyonközösséget megszüntető ítélete alapján a G. Mező Márton végrehajthatónak, **G. Mező Erzsébet, fésj. Szücs Illésné végrehajtást szenvedő ellen** vagyonközösség megszüntetése iránt indított végrehajtási ügyében a szekszárdi kir. törvényszék területén levő, a paksi kir. jbirósághoz tartozó a gerjeni 1367. számú tjkönyvben foglalt I. 252. hrszám 272. népsorsz. alatti ház 800. korona kikiáltási árban **1905. évi november hó 21-ik napján délelőtt 10 órakor** Gerjen község házában megtartandó árverésen az alábbi feltételek mellett el fog adni.

Venni szándékozók figyelmeztetnek, hogy az árverés megkezdése előtt a fenti kikiáltási ár 10 %-át vagyis 80. koronát bánatpénz fejében letenni

s vevő a vételért három egyenlő részletben a dunaföldvári kir. adóhivatalnál 6% kamattal lefizetni köteles s végre, hogy a megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt alulírt tkvi hatóságnál és Gerjen község előjáróságánál megtekinthetők.

Paks, 1905. szeptember 2-án.

Szentpétery,
kir. jbiró.

Vinczellér,

ki a kádár-munkákat érti — oklevelét a szekszárdi állami szőlőtelepen nyerte — helybeli vagy vidéki állásra ajánlkozik.

Czim: **Tóth Ferencz Katz**
Felső-uteza (jobb remete) **Szekszárdon.**

1—3

6—6

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel tiszta és ment káros alkatrészekről.

Schicht-szappan!

(„Szarvas“ vagy kulcsszappant)

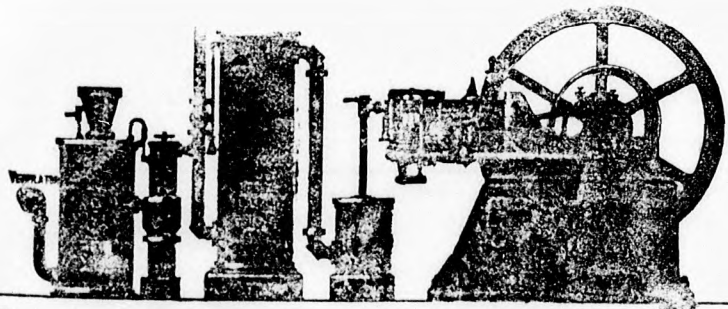
a legjobb és használatban a

legolcsóbb, minden ruhanemű

és mosási módszer részére.

Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György ezég Aussigban bárkinek a ki bebizonyítja, hogy szappana a „Schicht“ névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasúttelep: Bécs.

Benzin és petroleum-motorok és locomoblok, szivó-gáz-motortelepek 4—3 fill. üzembőltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú gyártmány — Költségtér és árjegyzék ingyen.

2—52

Ha köszvényben, reumában szenved,

ne kísérletezzon semmiféle szerrel, hanem vegyen egy üveg

Dr. Flesch-féle köszvény-szeszt,

mely eszt. köszvény, reumat, kéz-, láb-, hát- és derékfájást, kezék és lábak gyengeségét, átés, erőtlenséget, rándulást, feamodásból származó fájdalmakat és dagadtokat biztosan gyógyít, mint bármely más külső vagy belső gyógyszer. Hatása a legrövidebb idő alatt észlelhető, még a legrövidebb bajoknál is, melyeknél sem fürdő, sem gyógyszer nem használható. Kapható a felirattal és egyedül készítőnél:

Dr. FLESCHEMIL

„Magyar Korona“ gyógyszertárában
Győr, Baross-ut 24. szám.

Másfél deciliteres üveg ára 2 korona. Huzamosabb használatra való „Családi“ üveg ára 5 korona, 3 kis, vagy 2 „Családi“ üveg rendelésénél bérmentve utánvétellel küldjük.

2—52

Részletfizetésre

porcellán és üveg szerűek. Lámjók, china-ezüst, Képzés képes szines ábrák ingyen. Ugyanott utazók fölvételük, kik vendéglátókat, kerékpárokat és henteseket látogatnak, híres szegedi paprika eladásiával sokat kereshetnek. 1 kilo vágóhíri szegedi paprika 3 frt utánvétellel.

Ivánkóvits Károly és Fia Szegeden.

2—52

Villamos és gézőrőre berendezett gyár távolról sem képes oly olesón finom és jó hangszert szállítani, mint

Reményi Mihály

a magyar királyi zene-akadémia házi hangszer készítője, azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa- vagy rézfúvó hangszer, har. stb. stb., míg **REMÉNYI** legújabb ábrákkal ellátott képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, Király-utca 58. sz. Zenekarok teljes felszerelése a legolcsóbb áron. Külön költségvetés díjtalanul. — Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Zongorák és cimbalomok hangolása és javítása. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olesón.

2—52

Sömörbetegek,

olyanok is, kik sehol gyógyulást nem találtak, kérjenek prospektust és hiteles bizonyító leveleket teljesen ingyen.

Rolle C. W. gyógyszerész Altona-Bahrendfeld (Elbe)

2—52

Nincsen betegség házában,

ha meghozatja a híres

KIRÁLY-BALZSAMOT,

a balzsamok királyát, mely minden betegség ellen egyedül biztos szer; ezen híres balzsam által megakadályozza a főfájást, köszvény, eszt, rheumat, fog- és hátfájást, lábszagatást, kölkát, gyomorfájást, szóval minden betegségnek egyedül biztos orvossága a híres Király-balzsam, tehát szükséges, hogy minden háznál készületben legyen. Egy nagy üveg 2 korona 55 fillér, 3 üveg 6 korona 55 fillér, bérmentve, utánvétellel.

Kapható: **Grósz-Nagy Ferencz** gyógyszerésznél Debreczen, Kossuth Lajos-utca. Budapest: Török József gyógyszertárában, Király-utca 12. Ugyancsak ezen szerrel megrendelhető az egész országban elismert

híres hajdusági bajuszpedró, melytől a legrovidebb idő alatt a legszebb bajusz nyerhető, 3 doboz 2 korona 15 fillér bérmentve, utánvétellel.

2—52

Első styriai kötőgépgyár

Fogl J. L. mőgépez.

Magyarországi képviselő és raktár:

BUDAPEST, VI., Teréz-körut 20.

A leghíresebb **kötőgépek** tömlőszárral, házi és ipari célra részletfizetésre is kaphatók.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. Varrógép- és kerékpár javító műhely.

2—52

Harisnyakülönlegességek!

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Dús választék a legdivatosabb

női-, férfi- és

gyermek-

harisnyákban.

KALLÓS L.

Budapest, VIII., József-körut 9.

12 pár

saját kötésű fekete czerna-harisnya 10 korona.

2—52

I. rendü porosz köszén,
I. „ bpesti légszesz kocsz,
I. „ salgótarjáni köszén,
I. „ tatai köszén,

valamint tojás-briquet kapható
kicsinyben és nagyban mér-
sékelt árszámitás mellett

Hirschfeld Árminnál.

Raktár helyiség: 4-6
Budai-utca 664. szám alatt.

Értesítés.

Alulírott ezennel értesitem
Szekszárd és vidéke n. é. kö-
zönségét, hogy a

Magyar Árucarnokot

megnyitottam, hol igen olcsó
áron kaphatók **játék, disz és
ajándék tárgyak, uri és női
divat, rövidáru és szabókel-
lékek.**

5-5

Tisztelettel

Fekete Hugó.

Iszákosság nincs többé!

Kivánatra bárkinek bérmentesen
küldünk egy próbát a Cozaporból.
Kávé, tea, étel vagy szeszes Italan
egyformán adható az ivó tudta
nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a
világ minden szóbeszéde a tar-
tózokdásról, mert csodabátása
elleneszenvenné teszi az iszákos-
nak a szeszes italt. A COZA oly
csendes és biztosan hat, hogy
azt feleség, testvér avagy gyer-
mek egyaránt, az ivónak tudta
nélkül adhatja és az illető még
csak nem is sejtí, mi okozta
javulását.

COZA a családok ezreit béki-
tette ki ismét, sok-sok ezer férfit
a szégyen és becstelenségtől
megmentett, kik később józan polgárok és ügyes
üzletemberek lettek. Tömerdek fiatal embert a jó
utra és szerencséjéhez segített és sok embernek
életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa,
mindazoknak, kik kívánják, egy próba adagot és
egy köszönő irásokkal telt könyvet díj- és költség-
mentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen
biztos hatásáról. Kezessékünk, hogy az egészségre
teljesen ártalmatlan. 23-52

INGYEN PRÓBA 569. sz.
Vágja ki ezen szelvényt és
küldje még ma az intézetnek.
(Levelek 25 fillér, lev.-lapok
10 fillérre bérmentestendők.)

COZA INSTITUTE

(Dept. 569).

62, Chancery Lane,
London, Anglia.

Mit igyunk?

Bort és vizet, de csakis

BORSZÉKI GYÓGY- BORVIZET

amely a legegészségesebb és legkellemesebb üdítő ital
talán az egész világon!

Kincses Erdély adja, de egész hazánk büszkesége ez a kel-
lemes összetételű víz, amely kivívta a külföld bámulatát is.

Fájdalom, a szállítás okozta nehézségek miatt eddig csak jó
drágán volt beszerezhető, így a nagyközönség az értéktelenebb,
de olcsó kulforrások vizét kapkodta, vagy pedig mesterséges
vizet ivott.

De most a borvizek királya elfoglalja megillető helyét.

**Hallatlan olcsó árak, óriási kedvezmény, —
ihatja ur, szegény!**

Egyedüli főelárusító vidékünkön

Kiss Pál paksi fűszerkereskedő,

aki azonban ebből a pompás üdítő italból minden nagyobb köz-
ségben állandó raktárt létesít.

Igyunk hát borszékit!

1⁴/₁₀ literes palaczk 1 literes palaczk 1/2 literes palaczk
48 fillér. 40 fillér. 30 fillér.

A régi áraknál majdnem felénnyel olcsóbb!
Vendéglősöknek és nagyban vásárlóknak **még nagyobb ked-
vezmény.** Az üres palaczkokat az elárusítók visszavásárolják!

Szekszárdi főeladás: **Ferdinánd Antal és fainál.** Tolnán
Trutzer S. és Társa, Dunaszentgyörgyön **Kálmán Dániel,**
Dunaföldváron **Schwendtner Ferencz,** Faddon özv. **Ékes**
Edéné fűszerkereskedőknél.

15-52

Izléses és olcsó nyomtatványokat

szállít a
legrövidebb
idő alatt

BÁTER JÁNOS könyvnyomdája **SZEKSZÁRDON.**

A varrógép csak akkor varrógép,
ha azt szakértő kereskedő választja meg.

Kizárólag kiváló

**Eredeti Afrana
Eredeti Wettina
Central-Bobbin**
varró- és műhímzőgép

és családi

Singer-varrógépeket
adunk el 10 évi jótállással.

Eredeti

**Afrana
Karikahajós
Central-Bobbin**
iparos varrógépeket
adunk el
10 évi jótállással.

Kedvező részletfizetések. Használt gépeket becserélünk.

A műhímzés tanítását szakképzett műhímzőnők díjmentesen végzi, még vidéken is.

Gazdasági gépek, u. m.:

vetőgépek, szecskavágók, darálók, repavágók, ekék, mérlegek stb. állandó raktára.

Nagy mechanikai javítóműhely.

MÜLLER TESTVÉREK

műgépészek (mechanikusok)

varrógépek, kerékpárok és gazdasági gépek raktára

SZEKSZÁRD, Garay-tér.

18-26